

ІТ-БІЗНЕС В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Юрченко Олександр Анатолійович,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування, проректор;
Національної академії статистики, обліку та аудиту

Розвиток ІТ індустрії в Україні під час війни не зазнав негативних наслідків у порівнянні із іншими галузями економіки. Держава для підтримки діяльності ІТ-фахівців створює належні умови задля стимулювання розвитку цифрової економіки шляхом запровадження нових статусів та режимів оподаткування для юридичних та фізичних осіб підприємців. А тому слугами народу було прийнято ряд законів, які стосувалися визначення податкових пільг для резидентів Дія Сіті. Це новий правовий режим для платників податків, який набув розголосу як податкові офшори. Завдяки запровадженню системи Дія Сіті держава прагне збільшити податкові надходження до бюджету від надзвичайно заможних ІТ-персоналів, а тому прагне помістити їх у спеціальні податкові рамки, обіцяючи 25-річну стабільність в оподаткуванні такого виду діяльності.

Хто може стати резидентом Дія Сіті? Це можуть бути виключно юридичні особи, які займаються комп'ютерним програмуванням, або консультуванням із питань інформатизації чи управлінням комп'ютерним обладнанням, створенням комп'ютерних ігор, тощо [2]. Отже, статус резидента Дія Сіті може отримати тільки юридична особа, а не фізична особа-підприємець.

Чому ІТ-бізнесу вигідно мати статус резидента Дія Сіті? З точки, зору оподаткування такий господарюючий суб'єкт менше сплачує податків із доходів ІТ-фахівців, які на нього працюють відповідно до трудового або цивільно-правового законодавства.

До доходів у вигляді заробітних плат та винагороди за цивільно-правовими договорами (далі – ЦПД) запроваджене мінімальне оподаткування, зокрема, податком на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО) за ставкою 5%, військовим збором (далі – ВЗ) за ставкою 1,5% і мінімальний страховий внесок по ЄСВ.

Встановлено альтернативний варіант оподаткування прибутку ІТ-компанії, які має статус резидента Дія Сіті – нарахування та сплата податок на виведені кошти та майно за ставкою 9%.

Тобто, юридична особа – резидент Дія Сіті зможе отримати гроші та майно без податкових наслідків. Резидент Дія Сіті може мати статус

платника податку на прибуток: на загальних підставах (сплачує податок за ставкою 18% від об'єкта оподаткування (прибутку)); на особливих умовах (сплачує податок за ставкою 9% від суми операцій, пов'язаних із виведенням капіталу).

Розглянемо особливості оподаткування доходів фахівців-резидентів Дія Сіті.

Під фахівцями-резидентів Дія Сіті слід розуміти:

- ✓ працівників або фізичних осіб, з якими підписано гіг-контракт резидента Дія Сіті;
- ✓ фізичних осіб-підприємців, залучених резидентом Дія Сіті на підставі інших ЦПД у рамках провадження видів діяльності, передбачених законодавством про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні [3].

В рамках трудового законодавства виникає нове поняття гіг-контракт – це цивільно-правовий договір, за яким фізична особа – гіг-спеціаліст виступає виконавцем, а резидент Дія Сіті зобов'язується як замовник оплачувати виконані роботи (надані послуги) та забезпечувати гіг-спеціалісту належні умови роботи та соціальні гарантії [3].

Отже, якщо в резидента Дія Сіті працюють фахівці, то юридична особа виступає в ролі податкового агента, який нараховує та виплачує доходи працівникам. На сьогодні такі доходи оподатковуються ПДФО за ставкою 5% та військовим збором за ставкою 1,5% при умові, що вони були виплачені у вигляді: заробітної плати; винагороди за гіг-контрактом; авторської винагороди за створення права інтелектуальної власності у складі нематеріального активу.

ПДФО за ставкою 5% не застосовується, якщо:

- ✓ сума отриманого доходу ІТ-фахівцем перевищує еквівалент 240 тис. євро. Тоді до суми такого перевищення застосовується ставка ПДФО 18% та військового збору 1,5%. Фізична особа зобов'язана задекларувати такі доходи в річній податковій звітності про майновий стан і доходи;
- ✓ податковий агент – резидент Дія Сіті втратив статус за рішенням судових органів або через недотримання вимог по розміру середньоденної винагороди та середньооблікової чисельності ІТ-фахівців. В цьому випадку з таких доходів сплачується ПДФО 18% та військовий збір 1,5% відповідно [1].

Розглядаючи питання оподаткування доходів ІТ-фахівців резидентів Дія Сіті не забуваємо про єдиний соціальний внесок (далі – ЄСВ), який нараховується та сплачується податковим агентом. Величина ЄСВ для

платників резидента Дія Сіті може бути встановлена у розмірі мінімального страхового внеску для кожної застрахованої особи при умові, коли середньомісячна винагорода ІТ-фахівця – не менше 1200 євро, а середньооблікова чисельність ІТ-фахівців на підприємстві – не менше 9 осіб [4]. Ставка ЄСВ застосовується до бази оподаткування, яка включає основну і додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, а також на суму винагороди, яка була нарахована фізичним особам за виконання робіт (надання послуг) за гіг-контрактами, які укладені в порядку, передбаченому законодавством про резидентів Дія Сіті. Мінімальний розмір ЄСВ на 01 листопада 2022 року становить: 1474 грн (6700,00 грн x 22 %).

Проведені дослідження дозволили визначити вимоги для ІТ-компаній, які хочуть отримати статус резидентів Дія Сіті в умовах воєнного стану, окреслені податкові пільги та гарантії, які отримують такі компанії під час здійснення своєї у сфері комп'ютерного програмування та інформатизації.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 25.10.2022)

2. Постанова КМУ Про визначення видів діяльності, здійснення яких стимулюється шляхом створення правового режиму Дія Сіті від 19.04.2022р. № 467 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/467-2022-п#Text> (дата звернення: 21.10.2022).

3. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 15.07.2021 р. № 1667-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text> (дата звернення: 26.10.2022)

4. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text> (дата звернення: 26.10.2022)